

Ινστιτούτο Μεσογειακών Σπουδών – ΙΤΕ

Κέντρο Ναυτιλιακής Ιστορίας

Ρέθυμνο, Κρήτη

Συναντήσεις Υποψηφίων διδασκτόρων Ναυτιλιακής Ιστορίας

ΣΥΔ 2019-2020

Υπεύθυνοι σεμιναρίου: Απόστολος Δελής και Τζελίνα Χαρλαύτη

Σκοπός των συναντήσεων είναι η επιστημονική συζήτηση και συνομιλία υποψηφίων διδασκτόρων και καθηγητών/ερευνητών για την πορεία των διατριβών και βασικών ερωτημάτων και θεματικών της ναυτιλιακής ιστορίας. Οι συναντήσεις αποτελούνται από δύο μέρη που διαρκούν ένα τρίωρο έκαστο. Στο πρώτο τρίωρο παρουσιάζεται η πορεία των διατριβών και οι υποψήφιοι διδάκτορες εκθέτουν την έρευνά τους και τις προσεγγίσεις τους θέτοντας ερωτήματα προς συζήτηση. Συνίσταται η χρήση power point και παρουσίαση 30'. Στο δεύτερο μέρος γίνεται συζήτηση πάνω σε ειδικά ερωτήματα, θεματικές και βιβλιογραφία όπως παρακάτω.

Πρώτη Συνάντηση – Δευτέρα 16 Δεκεμβρίου 2019:

- 1) Παρουσίαση πορείας διατριβών **Πόπης Βασιλάκη και Μηνά Αντύπα (10-1 το πρωί)**
- 2) Τίτλος σεμιναρίου, «**Η ανάδυση και πτώση της παγκόσμιας οικονομίας, 1870-1914**», από την **Αλεξάνδρα Παπαδοπούλου**, ΙΜΣ-ΙΤΕ (2-5 απόγευμα)

Θέματα προς συζήτηση:

1. Η παγκοσμιοποίηση ως ιστορική διαδικασία και το μεγάλο χάσμα (Great Divergence)
2. Οι παράγοντες που συνέβαλαν στην ανάδυση της οικονομικής παγκοσμιοποίησης το δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα
3. Παγκόσμια οικονομία και διεθνείς επιχειρήσεις: μορφές, εξέλιξη και αλληλεξάρτηση
4. Η ύφεση της παγκόσμιας οικονομίας στις αρχές του 20^{ου} αιώνα και η ανάδυση της

Βιβλιογραφία

- G. Hopkins (ed.), *Globalization in World History*, London: Pimlico, 2002, εισαγωγή και κεφάλαιο 1.

https://books.google.gr/books?id=fzrmYjzq7XsC&printsec=frontcover&hl=el&source=gbs_ge_s ummary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

- Franco Amatori & Andrea Colli (eds.), *The Global Economy. A concise history*, NY: Routledge, 2019, κεφάλαια 2, 3, 6, 7
- <https://books.google.gr/books?id=aDKoDwAAQBAJ&printsec=frontcover&dq=history+of+the+global+economy&hl=el&sa=X&ved=0ahUKEwjth-W5gP71AhVP0aYKHdw0Dg0Q6AEIRTAD#v=onepage&q=history%20of%20the%20global%20economy&f=false>
- Andrea Colli (ed.), *44 Cats. A Global History of Globalization*, Milan: Hyperbooks, 2018, εισαγωγή και κεφάλαιο 1.
<https://books.google.gr/books?id=Ia5SDwAAQBAJ&printsec=frontcover&dq=Andrea+Colli&hl=el&sa=X&ved=0ahUKEwjEgsGM8P3IAhWw0KYKHZdnCh0Q6AEINDAB#v=onepage&q&f=false>
- Andrea Colli, *Dynamics of International Business. Comparative Perspectives of Firms, Markets and Entrepreneurship*, Routledge, Abingdon & New York 2016, εισαγωγή, κεφάλαιο 4.
<https://books.google.gr/books?id=87pACwAAQBAJ&printsec=frontcover&dq=Andrea+Colli&hl=el&sa=X&ved=0ahUKEwiCxufZ9f3IAhUPy6YKHUOIDOcQ6AEISDAD#v=onepage&q=Andrea%20Colli&f=false>

Δεύτερη Συνάντηση – Τρίτη 18 Φεβρουαρίου 2020

- 1) Παρουσίαση πορείας διατριβών **Αλκη Καποκάκη και Άγγελου Δρουγούτη** (10-1 το πρωί)
- 2) Τίτλος σεμιναρίου ««Οι ελληνικές ναυτιλιακές επιχειρήσεις – οργάνωση, διοίκηση, στρατηγικές, από το μέσα του 20^{ου} αιώνα έως τις μέρες μας» από τον **Γιάννη Θεοτοκά**, Πανεπιστήμιο Πειραιά (2-5 το απόγευμα)

Ερωτήσεις-θέματα για συζήτηση:

- Σε ποιους παράγοντες βασίστηκε το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των ελληνικών ναυτιλιακών επιχειρήσεων κατά την περίοδο αναφοράς;
- Ο οικογενειακός χαρακτήρας των επιχειρήσεων πως καθόρισε την οργάνωση, τη διοίκηση και τις στρατηγικές τους;
- Η βασική επιχειρηματική στρατηγική των ελληνικών ναυτιλιακών επιχειρήσεων
- Επιχειρηματική φιλοσοφία των Ελλήνων πλοιοκτητών και κουλτούρα των επιχειρήσεων

Βιβλιογραφία

- Harlaftis, G. – Theotokas, J., «European Family Firms in International Business: British and Greek Tramp-shipping Firms», *Business History*, τόμ. 46, τχ. 2 (2004).
https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/0007679042000215115?casa_token=HxE5Z_Cx9KEAAAAA:wigyQ4AZxe849qGB7kRfnfo9ntYPmN9ImImCABaS3wRC4aWPz2pgWDLYnjWUB2YSMqHqJSGN19E
- Harlaftis G.and Theotokas I., “Maritime Business during the 20th century: Continuity and change”, C.Grammenos, *Handbook of Maritime Economics*, C.Th. Grammenos (επιμ.), *The Handbook of Maritime Economics and Business*, LLP Publications, Λονδίνο, 2010, σελ. 9-34.
- Thanopoulou, H., Theotokas I. And Constantelou, A. “Leading by following. Innovation and

the post-war strategies of Greek shipowners”, *International Journal of Maritime History*, τόμος XXII, τχ. 2, (2010), σελ. 199-225
<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/084387141002200209>

- Theotokas, J., «Organizational and Managerial Patterns of Greek-Owned Shipping Companies and the Internationalization Process from the Post-War Period to 1990», στο G. Harlaftis – D.J. Starkey (επιμ.), *Global Markets – The Internationalization of the Sea Transport Industries since 1850*, International Maritime Economic History Association, 1998, σελ. 303-318.
https://www.researchgate.net/profile/Ioannis_Theotokas/publication/268079146_Organizational_and_Managerial_Patterns_of_Greek-Owned_Shipping_Enterprises_and_the_Internationalization_Process_from_the_Interwar_Period_to_1990/links/548b06b10cf225bf669f8108.pdf
- Theotokas, I., «On Top of World Shipping: Greek Shipping Companies’ Organization and Management», στο A.A. Pallis (επιμ.), «Maritime Transport – The Greek Paradigm», *Research in Transportation Economics*, τχ. 21 (2007) σελ. 63-93.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0739885907210030>
- Θεοτοκάς, Γ. – Χαρλαύτη, Τζ., *Έλληνες εφοπλιστές και ναυτιλιακές επιχειρήσεις – Οργάνωση, διοίκηση και στρατηγική*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2007 (Κεφ.2-3-4).

Τρίτη Συνάντηση – Δευτέρα 27 Απριλίου 2020:

- 1) Παρουσίαση πορείας διατριβών **Δήμητρα Καρδακάρη** και **Νίκου Αλεβυζάκη**
- 2) Τίτλος σεμιναρίου «Διασπορά και επιχειρηματικά δίκτυα» από την **Κατερίνα Γαλάνη**, ΙΜΣ-ΙΤΕ

Ερωτήσεις-θέματα προς συζήτηση

1. Τυπολογία της ελληνικής διασποράς
2. Ποια είναι η χρησιμότητα των δικτύων ως εννοιολογικά εργαλεία και ποια τα όριά τους;
3. Υπάρχει συσχετισμός ανάμεσα στα δίκτυα της διασποράς και τις ναυτικές κοινότητες;
4. Κριτική προσέγγιση στο «χιώτικο και ιόνιο δίκτυο». Παραμένουν χρήσιμα και επίκαιρα εννοιολογικά εργαλεία;

Βιβλιογραφία

- Olga Katsiardi-Hering, “The Greek Diaspora: its geography and typology” in S. Asdrahas (ed), *Greek Economic History, 15th-19th centuries*
https://www.academia.edu/4691917/The_Greek_Diaspora_Its_geography_and_Typology
- Viktor Zakharov, Gelina Harlaftis and Olga Katsiardi-Hering, “Introduction”, *Merchant ‘Colonies’ in the Early Modern Period (15th – 18th Centuries)*, Chatto & Pickering, London, 2012, σελ. 1-10.
https://www.academia.edu/5607217/19_Viktor_Zakharov_Gelina_Harlaftis_and_Olga_Katsiardi-Hering_Merchant_Colonies_in_the_Early_Modern_Period_15th_18th_Centuries_Chatto_and_Pickering_London_2012
- Ina Baghdiantz McCabe, Gelina Harlaftis, Ioanna Pepelassis Minoglou, *Diaspora Entrepreneurial Networks; four centuries of history* (Oxford, 2005)

- Κ. Γαλάνη, «Η ελληνική κοινότητα του Λονδίνου τον 19^ο αιώνα. Μια κοινωνική και οικονομική προσέγγιση», *Τα Ιστορικά* 63/2016
https://www.academia.edu/28812668/H_Ελληνική_Κοινότητα_του_Λονδίνου_τον_19ο_αιώνα._Μια_κοινωνική_και_οικονομική_προσέγγιση
- K.Galani, “The Galata Bankers and the international banking of the Greek business group in the 19th century” in *The Economic and Social Development of the port-cities of the Southern Black Sea Coast and Hinterland (late 18th- early 20th century)*, E.Edem, S. Laiou, V. Kechriotis(eds.), Corfu 2017, p. 45-82
https://www.academia.edu/32021555/The_Galata_Bankers_and_the_international_banking_of_the_Greek_business_group_in_the_19th_century
- Gelina Harlaftis, *A History of Greek-Owned Shipping. The Making of an International Tramp Fleet, 1830 to the present day*, London, Routledge, 1996, κεφ. 2-3 (χιώτικο και ιόνιο δίκτυο) ή τα αντίστοιχα κεφάλαια από την ελληνική έκδοση *Ιστορία της ελληνόκτητης ναυτιλίας*
https://www.academia.edu/5607030/3._Gelina_Harlaftis_A_History_of_Greek-Owned_Shipping._The_Making_of_an_International_Tramp_Fleet_1830_to_the_present_day_London_Routledge_1996

Τέταρτη Συνάντηση – Δευτέρα 15 Ιουνίου 2020:

- 1) Παρουσίαση πορείας διατριβών **Θανάσης Νασιάρας** και **Πέτρος Καστρινάκης**
- 2) Θέμα σεμιναρίου: “Προσεγγίσεις για την Ιστορία των Πόλεων-Λιμανιών”, από την **Άννα Συντορένκο, ΙΜΣ-ΙΤΕ**

Ερωτήματα-θέματα για συζήτηση:

1. Ποιες είναι οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις στην μελέτη των πόλεων-λιμανιών και ποια είναι η συνεισφορά του ερευνητικού πεδίου της ιστορίας των πόλεων λιμανιών στην ιστοριογραφία;
2. Αναλύστε τους παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη ή παρακμή μιας πόλης-λιμάνι;
3. Αναλύστε την σχέση αλληλεξάρτησης πόλης και λιμανιού;
4. Ποιος είναι ο ρόλος των πόλεων-λιμανιών στην οικονομική ανάπτυξη μιας χώρας;

Βιβλιογραφία:

- D. Hilling and B. S. Hoyle, “Spatial approaches to port development”, in B.S. Hoyle and D. Hilling (ed.), *Seaport Systems and Spatial Change. Technology, Industry, and Development Strategies*, Chichester ; New York : Wiley, 1984, pp.1-21.
- Rhoads Murphey “On the evolution of the port city”, in Frank Broeze (ed.), *Brides of the Sea. Port cities of Asia from the 16th-20th centuries*, Kensington (New South Wales University Press) 1989, pp. 223-246.
- Frank Broeze, «Λιμάνια και λιμενικά συστήματα των ασιατικών θαλασσών: Μια επισκόπηση με ιστορική διάσταση από το 1750», στο Τζελίνα Χαρλαύτης (επιμ.), *Ιστορία και Ναυτιλία, 16^{ος}-20^{ος} αιώνα*, Αθήνα, Στάχυ 2001, σελ. 481-522.

- Άννα Σιντορένκο, "Οικονομική ανάπτυξη των πόλεων-λιμανιών της Κριμαίας, β' μισό του 19ου - αρχές 20ου αιώνα. Ευπατορία, Σεβαστούπολη, Θεοδοσία", αδημ. διδ. διατρ., Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα 2017, (κεφ. 2-6).

Πέμπτη Συνάντηση – Τρίτη 16 Ιουνίου 2020:

- 1) Παρουσίαση πορείας διατριβών **Νίκου Αλεβυζάκη** και **Παναγιώτη Ράπτη**
- 2) Theme of seminar: “Mediterranean corsairing in the early modern period (16th -19th centuries)”, by **Matteo Barbano**, ΙΜΣ-ΙΤΕ

Questions for discussion:

- 1) Periodization of the Mediterranean “corso”
- 2) Mediterranean corsairing as a factor of cross-cultural commercial interaction in the 17th century
- 3) Different uses of piracy and protection as empire-building tools in the Mediterranean between the 17 th and the 19 th centuries

Bibliography

- M. Greene (2002), ‘Beyond the Northern Invasion: The Mediterranean in the Seventeenth Century’, *Past & Present*, 174, pp. 42-71
- T. Stein (2015), ‘Passes and Protection in the Making of British Mediterranean’, *Journal of British Studies*, 54, pp. 602–631
- W. Kaiser and G. Calafat (2014), ‘Violence, Protection and Commerce: Corsairing and ars piratica in the Early Modern Mediterranean’, in S. Amirell and L. Müller (eds), *Persistent Piracy: Maritime Violence and State Formation in Global Historical Perspective* (Basingstoke: Palgrave Macmillan), pp. 69-92
- J. Perry (2019), ‘A Shared Sea: The Axes of French and British Imperialism in the Mediterranean, 1798-1914’, in J. R. Fichter (ed), *British and French Colonialism in Africa, Asia, and the Middle East: Connected Empires across the Eighteenth to the Twentieth Centuries* (Basingstoke: Palgrave Macmillan), pp. 113-130